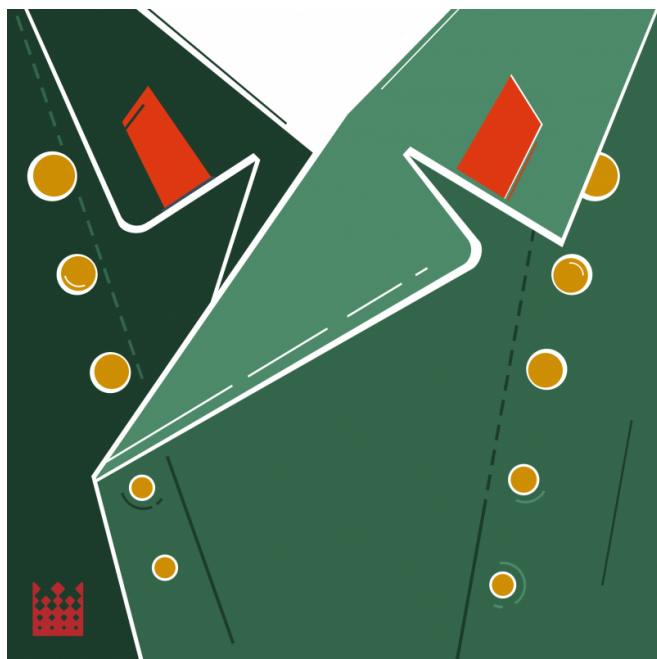

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

SZYNEL POLISZYNELA

il. Karolina Sroka

Ani POLISZYNEL nie wziął swojej nazwy od SZYNELA (lub SZYNELU), ani SZYNEL od POLISZYNELA. O poliszynelu (pamiętajmy: zapisujemy ten wyraz małą literą, mimo że jest spolszczeniem francuskiego imienia!) już pisaliśmy, teraz zatem pora na SZYNEL. SZYNEL to 'męski, ciepły sukienny lub wełniany płaszcz dopasowany do figury, noszony przez rosyjskich wojskowych i urzędników w XIX i XX w.'. W polszczyźnie SZYNEL jest rusycyzmem, przy czym rosyjskie słowo шинель [šinel'] jest rodzaju żeńskiego, natomiast polski SZYNEL – zgodnie z zakończeniem mianownika – przyjął rodzaj męskorzeczowy. W XIX-wiecznej Rosji, a i później, w Związku Radzieckim, SZYNEL stanowił element stroju żołnierzy, oficerów, a nawet urzędników państwowych. Niektóre źródła podają rok 1796 jako datę wprowadzenia SZYNELU do umundurowania armii rosyjskiej, przypisując to dzieło carowi Pawłowi I z dynastii Romanowów. Rosyjskie słowo шинель [šinel'] najprawdopodobniej jest zapożyczeniem francuskim: francuskie chenille miało wiele znaczeń, a wśród nich 'ozdobny sznur, frędzla, kolorowa wstawka z przędzy'. Patka z tyłu płaszcza, w pasie, zwana z francuska шөний [š'ionij] (fr. chenille) była jednym ze znaków rozpoznawczych SZYNELA – i tak jak ozdoba została utożsamiona z samym ubiorem, tak też przesunęło się znaczenie, a sam wyraz uległ przekształceniu w шинель [šinel'].